

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**LEGVM PON||TIFICIARVM GRE-||gorij noni, seu
Decretalium pentateu-||chus**

Mesnart, Martin

Parisiis, 1555

Ampliss. Viris Lodoico Brezeo Meldensi episcopo, & Stephano Brezeo abbati Columbino Martinus Mesnartius in senatu Parisiensi aduocatus. S.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63486](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63486)

AMPLISS. VIRIS LO-
DOICO BREZEO MELDEN-
fi episcopo, & Stephano Brezeo
abbati Columbino Martinus
Mesnartius in senatu Pa-
risiensi aduoca-
tus. S.

*Q*UOD M ego Tholosa, &
aliis vtriusque iuris acade-
miis reuersus in hac vrbe
patria consedissem, patres,
videremque basilicam no-
stram palatinam, & cetera
iudicum tribunalia aliud
ferè nihil sonare quàm aresta & præiudicia, stylum
curiæ, edicta regia, municipales consuetudines, & for-
mulas iudiciorum, ius verò scriptum secundas, immo
vix aliquas partes obtinere, saltem longè infrequentiùs,
vt mihi videbatur, laudari & citari: apud me cœpi
cogitare ineundam esse rationem aliquam studiorum,
qua & in strepitu forensi cum aliis versarer, & inte-
rim nullam aut minimam memoriae textuum nostro-
rum iacturam facerem. Itaque nefastis diebus, & ocio-
sis ac succisiuis horis cœpi mihi scribere (nihil minùs
quàm de publico cogitans) epitomen iuris, seu qua

περγότιτλα καὶ κατὰ πρόθεσιν vocat Imp. nostri au-
tem summaria. Verum, ut illa quam dixi promacunda
magis ac magis confirmaretur, aut certe non imminue-
retur, non eam institui viam & methodum persequi,
quam nostri summista faciunt, qui titulum persequun-
tur ex ordine legum & capitum, ut primum priore
loco, secundum posteriore & ita deinceps seriatim ex-
ponant. Certè sui ego de huiusmodi ordine numerorum
securus & minimè curiosus, at scopus noster is vnicus
fuit, ut proxima capita proximis semper coniungendo
(quod apprime iuuat memoriam) & philosophica qua-
dam methodo procedendo vno velut filo, spiritu, &
contextu perpetua ambularet oratio. Id nos cum in cæ-
teris iuris libris, tum in hac maximè decretaliū Gre-
gorianarum epitome obseruauimus. In qua ut luculen-
tior, facilior, & plausibilior nobis esset nostra isthac
methodus, interdum etiam titulos aliquot qui in im-
mensum excrescere videbantur, aut disiunctam ali-
quatenus materiam continere in certas classes ac tan-
quam minores quosdam titulos digessimus, & distri-
buimus: ut factum est in titulo de Appellationibus,
de Decimis, de iure Patronatus, de Accusationibus,
& aliis quibusdam. Interdum viceversa titulos duos,
quod coniuncta esset materia, in vnum velut sub iugo
coniunximus: ut titulum de Coniugio seruorum cum
titulo de natis ex libero ventre, titulum de cognatione
spirituali, cum titulo de cognatione legali. Sæpe &
duo capita coniunximus quæ idem omnino sonabāt, ut

ταυταλογωσιν vitaremus illam in qua Remundus
compilator non semel cespitauerat, dicam & peccau-
erat. Quandoque, at raro, caput vnum cum precedentis
aut sequentis tituli capitibus iunximus: vt principium
c. i. de pac. & paucula aliquot capita. Quod ipsum qua
ratione & iudicio fecerimus ex ipsa lectione sola po-
terit diligens lector deprehendere. Sanè nihil vnquam
ad textum addidimus. Argumēta abbatis Panormi-
tani utpote fidelissimi omnium interpretis quo ad fieri
potuit sequuti sumus, nisi quod, quia laconicus admo-
dum in iis erat, ac proinde obscurus, id quod eis deesse
videbatur, ex textu suppleuimus. Titulum vnum eum-
que primum omnino non attigimus, tum quòd tracta-
tus de summa Trinitate magis theosophorum sit quàm
iureconsultorum, tum quod ea pars quæ in fide & in-
tellectu non in agendo, id est, non in imperando, vetan-
do, permittendo consistit formulam legislationis pati
commode non poterat. Vltimū autem titulum regulariū
iuris cur non item methodicè persequuti simus suo loco
breuiter adnotauimus. Ceterū cum in Gregoriana
compilatione vna duntaxat res esset quæ mihi oculos
offenderet, prout & semper offendit, respersa videlicet
multis in locis barbaries & illatinitas, existimaui à
durioribus aliquot canonicis vocibus abstinendum, nisi
scubi subiecta materia voces artis in alias non equè
significantes mutari non est passa. Porro addidi mul-
tas multis in locis voces antiquas, & phrasim antiquæ
legislationis tam xij. tab. quàm ceterarum Romanarū

legum, non quòd hodie existimarem ita vulgo loquen-
dum esse, sed ad demonstrandam duntaxat priscam il-
lam maiestatem, & retinendam sancta illius antiqui-
tatis qua mihi semper placuit imaginem ac memoriã,
ita vt & antiquam orthographiã religiosissimè ex an-
tiquis codicibus obseruauerim. Cum autem iam epito-
men istam v. Tabularum Gregorij noni seu Gregoria-
ni pentateuchi ad vmbilicum vsque perduxissem, in-
ciderunt fortè in musas meas amici aliquot docti, &
& in theoria ac praxi bonisq; literis exercitatisimi,
qui libellum hunc nostrum mnemosynon eis non com-
monstratum aut indicatum sed casu aliquo deprehen-
sum apprehenderunt, legerunt, & si diis placet, com-
mendarunt. Quid tu? (dicebat ille) hoc inuides inuen-
turi? cur non protinus publico committis? Quid? (dice-
bat alter) non peccare te intelligis in literas & literatos
si eos fructu isto defraudaueris? Ego contrà causari nõ
esse rem tanti vt lucem mereretur, me mihi scripsisse, li-
bellumque mihi duntaxat tanquam seruum à memo-
ria esse, nec eum manumittere instituisse. Illi verò audi-
ta re mox in eum manum immittere (non dicam plagium
admittere, amicè enim faciebant) iurare mancipium
non redditum iri nisi sponderem emittendum. In his
(amabo) quid facias? Certè cedendum amicis fuit præ-
sertim doctis & honoratis, libellumque non ex meo sed
ex eorum iudicio metiri necessum fuit. Itaque euulga-
ui tandem seu potius euulgarunt amici utcumque à me
recognitum. At quia facile suspicabar non defuturos

esse Zoilos qui dictionis nouitatem, aut verius antiquitatem, quippiamve fortassis aliud in eo non probarent, ut diuersa sunt hominum maximè maleuolorum palata, libello licentiam euolandi permisi, ea lege tamen ut sub nomine vestro tanquam duorum geniorum tutelarium exiret. Quos eo libentiùs coniunxi, immo necessariò coniunxi ne Castorem à Polluce viderer separasse, tanta est inter vos cum sanguinis necessitudine, ac intima & domestica familiaritate coniuncta morum & virtutum consonantia, par erga deum religio, erga vestros pietas, erga omnes humanitas & philantropia, praesertim cum vnus ex altero noticia mihi contigisset. Itaque non dubitavi si nauem nostram geminis istis astris Castori & Polluci consecrarem ac vouerè, tuò eà ex pelago quantumuis turbato & fluctuoso in portum peruenturà. Interim hoc quantulumcūque sit tanquam arrhabonem obsequij erga vos mei benignè, ut soletis omnia, accipietis, maiora fortasse, si Christus & occasio dederint, olim accepturi. Valete. Lutecia Parisiorum ex adibus nostris Anglicis pridie idus Iulias, anno à salute Christiana sesquimillesimo quinquagesimo quinto.